

VURDERING AV EKSPONERING FOR ASBEST OG BEHOV FOR HELSEUNDERSØKELSE/OPPFØLGING

Moss kommune

Tilbakemelding til bedrift etter funn av asbest i lokaler som disponeres av helsestasjonen i Moss, Kirkegata 14.

Oppdragsgiver Moss kommune	Rapport utarbeidet av Sigrid Buck, bedriftslege Tove Navestad Ulvåen, yrkeshygieniker
Tidspunkt for gjennomføring: 24.- 29.10.25	Kvalitetssikret av Kristel Gilberg, spesialist i arbeidsmedisin
Oversendt kunde: 29.10.25	

Bakgrunn

Bedriftshelsetjenesten mottok 24.10.25 en bestilling fra Moss kommune som ba om informasjon fra BHT om sitt ansvar, som arbeidsgiver, etter funn av asbest i lokaler som benyttes av helsestasjonen (Kirkegata 14). Det opplyses at årsaken til spredningen av asbestfiber, er at det i 2008 ble boret hull i asbestplater til gjennomføring av kanaler og ventiler i forbindelse med installasjon av nytt ventilasjonsanlegg. Det viser seg at «sårflatene» i platene ikke ble forseglet. Det opplyses også at det er boret tilsvarende hull i resterende deler av etasjen, som ikke er undersøkt. Det var ingen bruk av lokalene under installasjonen av ventilasjonsanlegget, men det er usikkert om man var klar over at platene det ble boret i inneholdt asbest. Det er derfor også usikkert om det ble gjennomført en fullstendig rengjøring av lokalene i etterkant, og om det ble kontrollert at støv med asbestfiber var fjernet. På dette tidspunktet var ikke Moss kommune eier av bygget, kun leietaker, og man har ikke greid å fremskaffe informasjon vedr. dette.

Funn i rapport

Det vises til fullstendig inspeksjonsrapport «Asbest – luftprøver og støvprøver» utarbeidet av Mycoteam, og datert 23.10.25. Det ble ikke påvist asbest i luftprøver tatt på venterom, korridor utenfor jordmødre, undersøkelsesrom eller jordmorkontor. Det ble imidlertid funnet asbest i 3 av 8 støvprøver. Brunasbest (amositt) ble funnet i deponert støv i korridor utenfor jordmødre (på gulv og hylle/printer), samt i støv fra undersøkelsesrom. Asbest ble kun funnet i prøver som er tatt på steder rett under gjennomboringer av asbestplaten.

Beskrivelse av eksponeringsgrad

I samtale med enhetsleder Ellen Pedersen 24.10.25 kommer det frem at det per nå er 20 – 30 personer som arbeider i lokalene, men at antallet som har hatt sitt arbeidssted i lokalene siden 2008, er betydelig større. Antallet ansatte som arbeider i de berørte lokalene er senere nedjustert til ca. 10 personer (e-post fra Ellen Pedersen 29.10.25), noe flere hvis det også tas med tidligere ansatte. I dette tilfellet dreier det seg altså om lokaler som er i daglig bruk av flere ansatte. Det opplyses at lokalet har balansert ventilasjon.

I rapporten fra Mycoteam sies det følgende;

- «Luftanalysene viser at eksponeringen til luft er svært lav»
- «Det antas at det skjedde en eksponering til lokalene når dette (dvs. gjennomboringene) ble gjort»

Kommentar fra BHT; Det antas at asbestholdig støv har kunnet «frigjøres/drysse» fra gjennomboringene (f.eks. på grunn av rystelser/bevegelse) også i perioden etter 2008.

Vurdering

Ifølge Forskrift om utførelse arbeid § 4-11 skal arbeidsgiver sørge for at arbeidstakere som kan bli eksponert eller har vært eksponert for støv med asbestfiber i arbeid for arbeidsgiveren, gjennomgå egnet helseundersøkelse av lunger og luftveier.

Det vises til Arbeidstilsynet sin [veiledning](#) vedrørende asbest og helseundersøkelse. Arbeidstakere som *sanerer asbest*, eller som *over tid* har blitt eksponert for *høye konsentrasjoner* av støv med asbestfibre, skal gjennomgå en helseundersøkelse (arbeidshelseundersøkelse) av lunger og luftveier. Arbeidsgiver har ansvar for at helseundersøkelsen gjennomføres, og for å utarbeide og oppbevare register over asbesteksponerte arbeidstakere. I dette tilfellet er det ikke snakk om arbeid med sanering, og heller ikke om høye konsentrasjoner.

Selv om det ikke er snakk om sanering eller eksponering for høye konsentrasjoner over tid, vil det likevel kunne være aktuelt å vurdere om det er behov for helseundersøkelse.

Arbeidstilsynet sier følgende i veiledningen som nevnt over;

Hvis asbesteksponeringen er liten og sporadisk er det vanligvis ikke nødvendig med helseundersøkelse. Eksempler på når arbeidstaker ikke trenger helseundersøkelse, er når

- *arbeidstakeren ved et uhell har gjort inngrep i et asbestholdig materiale og pustet inn støv med asbestfiber i en periode på under 5 hele arbeidsdager*
- *arbeidstakeren har oppholdt seg i lokaler med asbeststøv i kortere eller lengre tid (opptil flere år), men eksponeringen har vært lavere enn grenseverdien (i gjennomsnitt 0.1 fiber/cm³ beregnet over 8 timer per dag)*

Siden det her ikke er snakk om eksponering for asbest ved at de aktuelle arbeidstakerne ved et uhell har gjort inngrep i asbestholdig materiale, vil eksponeringen som er beskrevet vurderes opp mot kulepunkt to, for å avgjøre om helseundersøkelse er nødvendig eller ikke.

Selv om det er usikkerhet knyttet til eksponeringen rett etter gjennomføringene, vil det kunne antas at det ble gjennomført et visst renhold etter at installasjonen var ferdig og at ventilasjonsanlegget var satt i drift før innflyttingen. Dette tilsier at ev. eksponering, også i perioden rett etter renoveringen, og i årene mellom 2008 og 2025 antas å ha vært lav, og lavere enn grenseverdien.

Med bakgrunn i Forskrift om utførelse av arbeid og Arbeidstilsynets kommentarer og veiledninger om arbeid med asbest anses det ikke å være behov for helseundersøkelse av de ansatte. Det er ingen mistanke om helserisiko knyttet til eksponering ved opphold i lokalene.

Når det gjelder tidligere ansatte så vil overnevnte vurdering stå seg dersom eksponeringsgraden er tilsvarende. Dette er primært en arbeidsmedisinsk vurdering, og vi anbefaler derfor at arbeidsgiver konfererer juridisk kompetanse internt angående hvor langt tilbake i tid arbeidsgiver har ansvar for tidligere ansatte.

Når det gjelder eksponeringsregister, skriver Arbeidstilsynet at det skal føres register over alle arbeidstakere som trenger å gjennomgå helseundersøkelse. Det er derfor ikke nødvendig å registrere ansatte i register over eksponerte arbeidstakere i dette tilfellet.

Anbefalte tiltak

Det er viktig at alle berørte ansatte gjøres kjent med resultatet av rapporten fra Mycoteam og vurderingen fra BHT.

Dersom det er bekymring hos de aktuelle ansatte, anbefaler vi å tilby en AMP (arbeidsmedisinsk poliklinikk) hos bedriftshelsetjenesten slik at de ansatte kan få informasjon og individuell rådgivning. Dette kan også gjelde tidligere ansatte som tar kontakt med kommunen mht. bekymring for mulig eksponering i perioden de var ansatt ved helsestasjonen.

Ta kontakt med oss dersom noe i tilbakemeldingen er uklart eller behov for ytterligere bistand.